

พระบาทสมเด็จพระศรีสุวรรณาภาฯ :

พระพุทธรูปขยศิริสุวรรณ

ความเข้าใจผิดซ้ำซากเกี่ยวกับ

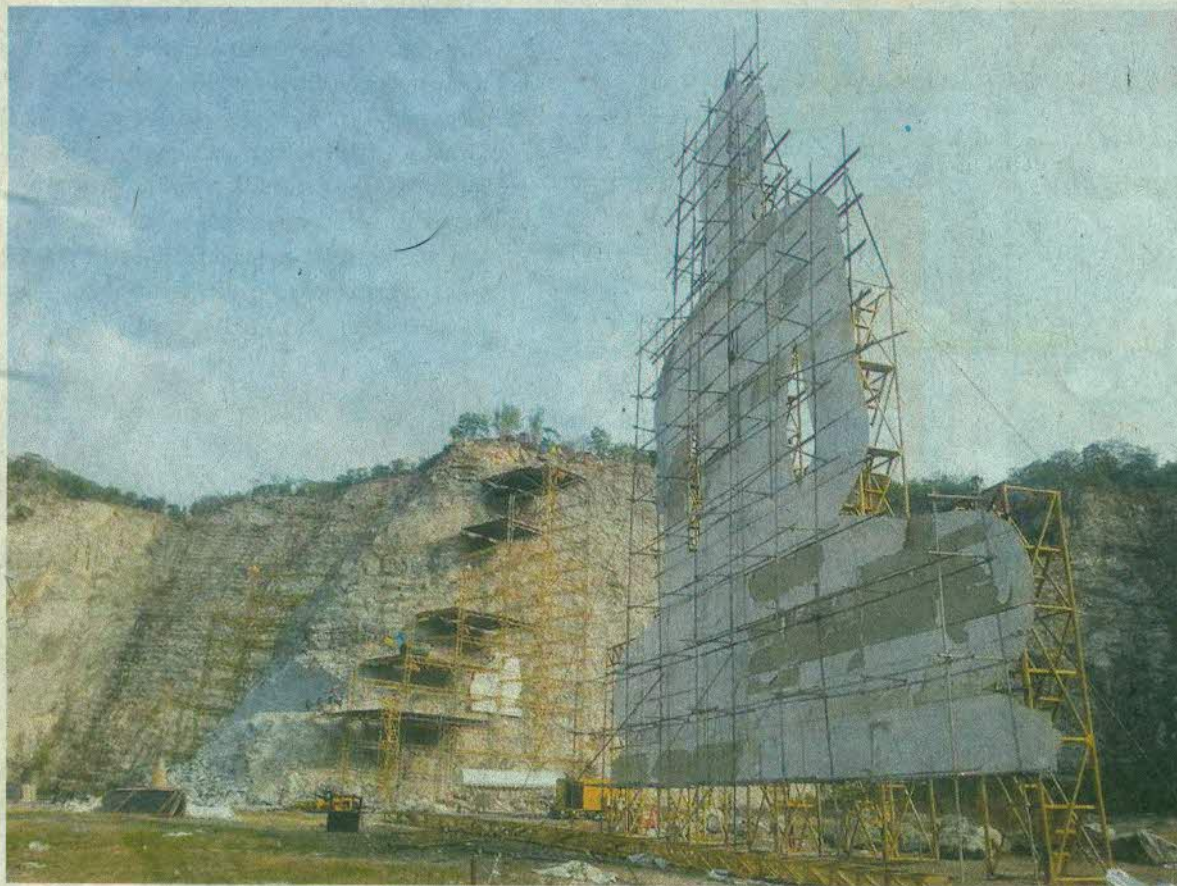
อ.อุทัยอง จ.สุพรรณบุรี

ปณยศิริศรีสุวรรณภูมิ :

ชำซากเกี้ยวกับเมืองอุททอง

อุททอง จ.สุพรรณบุรี

พระพุทธปุษยคีรีศรีสุ ความเข้าใจผิดซ้ำซากเกี่ยว อ.อุททอง จ.สุพรรณ

หน้าผาที่เตรียมสลักรูปพระพุทธปุษยคีรีศรีสุพรรณภูมิ

สุพรรณภูมิ

สังคมวัฒนธรรม

ศิริพจน์ เหล่ามานะเจริญ

เมืองโบราณอุททอง อ.อุททอง จ.สุพรรณบุรี ตั้งอยู่ระหว่างกลางของจุดบรรจบระหว่างแม่น้ำสำคัญสองสายคือ แม่น้ำท่าจีนทางด้านทิศตะวันออก กับแม่น้ำแม่กลองทางด้านทิศตะวันตก (ส่วนแต่ละท้องที่ที่แม่น้ำทั้งสองสายนี้ไหลผ่านจะเรียกว่าอะไรนั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่ง)

ตลอดพื้นที่อาณาบริเวณโดยรอบพื้นที่ที่แม่น้ำทั้งสองสายดังกล่าวมาบรรจบกัน จึงพบร่องรอยหลักฐานของชุมชนโบราณตั้งแต่เมื่อสามพันปีมาแล้วเป็นอย่างน้อยอยู่อย่างมากมาย และมีเมืองอุททองเป็นศูนย์กลางของบริเวณโดยรอบเมื่อราว 2,000 ปีมาแล้ว

ในเมืองอุททองมีทิวเขาสำคัญขนาดย่อม ปัจจุบันเรียก “รางกะปิต” (ที่ถูกควรเรียกรางกะปิต เพราะเป็นแหล่งของพืชที่ชื่อ “กะปิต” ขึ้นอยู่

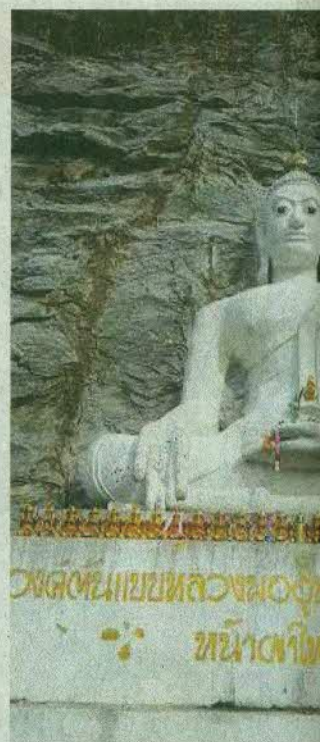
เพราะศูนย์กลางสำคัญแห่งใหม่ของพื้นที่บริเวณนี้เคลื่อนไปทางทิศตะวันออก คือเมืองสุพรรณบุรีในปัจจุบัน ทำให้เมืองอุททองซบเซา และลดความสำคัญลงไป

ในขณะที่ “ศิลปะอุททอง” ซึ่งหมายรวมถึงพระพุทธรูปแบบอุททอง มีอายุหลังลงมาจากนั้นมาก โดยพระพุทธรูปอุททองนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบ เรียกว่า แบบอุททอง 1, 2 และ 3

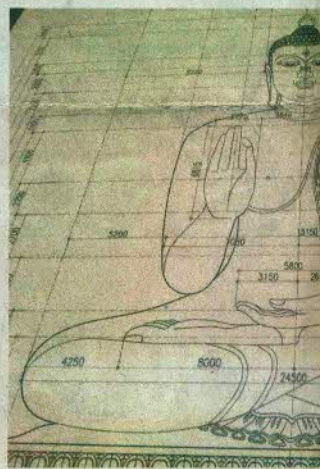
พระอุททอง 1 กำหนดอายุกันว่าเก่าก่อนสร้างกรุงศรีอยุธยา จัดอยู่ในกลุ่มพระพุทธรูปยุคหลังศิลปะขอมโบราณยุคสุดท้าย ช่วงพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ราวหลัง พ.ศ.1780-1893 (ในทางปฏิบัติหากไม่มีศักราชกำกับ อยู่บนองค์พระ คงไม่มีใครทราบว่าจะสร้างขึ้นเมื่อ 1890, 1893 หรือ 1899) ที่เรียกกันว่าแบบ “บายัน” ตามชื่อปราสาทสำคัญที่พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 สร้าง และจึงเรียก พระอุททอง 1 ได้อีกแบบหนึ่งว่า พระรุ่นหลังบายัน

พระอุททอง 2 และ พระอุททอง 3 สร้างรุ่นต้นกรุงศรีอยุธยา ที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของศิลปะแบบสุโขทัยเข้ามาผสม แต่ยังมีอิทธิพลศิลปะขอมอยู่ด้วย

ดังนั้น “พระพุทธรูปอุททอง” จึงสืบมาจาก “ศิลปะขอม” และไม่ได้เกี่ยวอะไรกับวัฒนธรรมทวารวดีที่เจริญอยู่ในเมืองอุททองตั้งแต่ พ.ศ.

พระพุทธปุษยคีรีศรีสุพรรณภูมิองค์จำลอง

ภาพลายเส้นพระพุทธรูปสมัยศรีสุพรรณภูมิ

เมืองอุททอง เป็นชื่อใหม่

เมือง “อุททอง” เป็นชื่อตั้งใหม่ เพราะราชานุกาฬ เสด็จเมือง “ท้าวอุททอง” 2446 มีพระราชนิพนธ์ในหนังสือนิทาน ความสำคัญของเมืองนี้ และเหตุที่ทั้งร้างเมืองท้าวอุททองนั้นก่อน อยู่มาหลังกล

ສຸວຽດນາມ

สังคมวัฒนธรรม

ศิริพจน์ เหล่ามานะเจริญ

ลมืองโบราณอยู่อง อ.อุทอง จ.สุพรรณบุรี ตั้งอยู่ระหว่างกลางของจุดบรรจบระหว่างแม่น้ำสำคัญสองสายคือ แม่น้ำท่าจีนทางด้านทิศตะวันออก กับแม่น้ำแม่กลองทางด้านทิศตะวันตก (ส่วนแต่ละท้องที่ที่แม่น้ำทั้งสองสายนี้ไหลผ่านจะเรียกว่าอะไรนั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่ง)

ตลอดพื้นที่อาณาจักรโบราณโดยรอบพื้นที่ที่แม่น้ำทั้งสองสายดังกล่าวมาบรรจบกัน จึงพบร่องรอยหลักฐานของชุมชนโบราณตั้งแต่เมื่อสามพันปีมาแล้วเป็นอย่างน้อยอยู่อย่างมากมาย และมีเมืองอยู่ทองเป็นศูนย์กลางของบริเวณทลโดยรอบเมื่อราว 2,000 ปีมาแล้ว

ในเมืองอุทองมีทิวเขาสำคัญขนาดย่อม ปัจจุบันเรียก “รางกะบิด” (ที่ผู้คนเรียกรางกะบิด เพราะเป็นแหล่งของพืชที่ชื่อ “กะบิด” ขึ้นอยู่เป็นราง ไม่ใช่ รางกะบิด อย่างที่รู้จักจากส่วนกลางยึดเยียดให้) ประกอบด้วยเนินเขาสำคัญหลายลูก เช่น เขาพระ เขาพุงนางคาง เขาทำเทียม และเขาถ้ำเสือ

เนินเขาเหล่านี้ล้วนแต่มี “หินตั้ง” (megalith : cairn) สิ่งปลูกสร้างโบราณในศาสนาพื้นเมืองสุรารณภูมิ มาตั้งแต่ยุค พ.ศ.500 เมื่อ 2,000 ปีก่อน

ต่อมาเมื่อพื้นที่บริเวณนี้ยอมรับนับถือศาสนาใหญ่จากอินเดียคือ ศาสนาพุทธ และศาสนาพราหมณ์ เข้ามาเมื่อหลัง พ.ศ.1000 หินตั้งเหล่านี้ก็ถูกปรับเปลี่ยนเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของศาสนาใหญ่ทั้งสองศาสนาแทน จึงเห็นได้ว่าพื้นที่บนทิวเขารางกะปิถูกใช้งานในฐานะพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ ที่สงวนไว้สำหรับความเชื่อเชิงศาสนา และยังคงมีร่องรอยความคิดอย่างนี้สืบมาจนกระทั่งปัจจุบัน

เมื่อหลายสิบปีก่อนพื้นที่บริเวณเขารวงกะปิตเคยถูกล้มปทานระเบิดหิน ก่อนจะถูกรังับไว้ในระยะเวลาต่อมาไม่นานนัก ทำให้พื้นที่ของทิวเขาบางส่วนถูกระเบิดและกลายเป็น "หน้าผา" ไป

ปัจจุบันหน้าผาแห่งนี้กำลังจะถูกแกะสลักพระพุทธรูปองค์หนึ่ง มีชื่อ
ว่า "พระพุทธรูปยศศิริศรีสุวรรณภูมิ" ตามชื่อ "ปุณยศิริ" ในศิลาจารึกหลัก
หนึ่งที่พบอยู่บนเขาทำเทียม และเชื่อกันว่าเป็นชื่อของทิวเขาสูงนี้ในยุค
ทวารวดี เมื่อราว พ.ศ.1000-1500

โครงการแกะสลักพระพุทธรูปองค์ดังกล่าวมีความตั้งใจที่จะแกะสลักพระพุทธรูปสกุลช่างอุทองลงบนหน้าผาแห่งนี้ ให้สมกับเป็นพระพุทธรูปประจำเมืองอุทอง อย่างไรก็ตาม การแกะสลักพระพุทธรูปแบบอุทองจะยังให้เกิดความเข้าใจผิดในทางประวัติศาสตร์อย่างไม่อาจจะแก้ไขได้ ด้วยเหตุผลอย่างน้อยสองประการดังนี้

พระพุทธรูปอู่ทอง ไม่เกี่ยวกับเมืองอู่ทอง

เมืองอุทอง อยู่ในเส้นทางการค้าสำคัญ มีผู้คนเดินทางผ่านไปมา
อย่างน้อยตั้งแต่เมื่อ 3,000 ปีก่อน และกลายเป็นศูนย์กลางสำคัญของ
พื้นที่บริเวณนี้ตั้งแต่เมื่อ 2,000 ปีที่แล้ว และเจริญรุ่งเรืองถึงขีดสุดเมื่อ
ระหว่าง พ.ศ.1000-1500 ตรงกับยุคของกลุ่มวัฒนธรรมที่เรียกว่า “ทวาร
วดี” ก่อนจะค่อยๆ ร่วงโรย

เพราะศูนย์กลางสำคัญแห่งใหม่ของพื้นที่บริเวณนี้เคลื่อนไปทางทิศ
ตะวันออก คือเมืองสุพรรณบุรีในปัจจุบัน ทำให้เมืองอุทธรของเข และ
ลดความสำคัญลงไป

ในขณะที่ “ศิลปะอุ้มทอง” ซึ่งหมายรวมถึงพระพุทธรูปแบบอุ้มทอง มีอายุหลังลงมาจากนั้นมาก โดยพระพุทธรูปอุ้มทองนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบ เรียกว่า แบบอุ้มทอง 1, 2 และ 3

พระอุทอง 1 กำหนดอายุกันมาก่อนสร้างกรุงศรีอยุธยา จัดอยู่ในกลุ่มพระพุทธรูปยุคหลังศิลปะขอมโบราณยุคสุดท้าย ช่วงพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ราวหลัง พ.ศ.1780-1893 (ในทางปฏิบัติหากไม่มีศักราชกำกับอยู่บนองค์พระ คงไม่มีใครทราบว่าจะสร้างขึ้นเมื่อ 1890, 1893 หรือ 1899) ที่เรียกกันว่าแบบ “บายัน” ตามชื่อปราสาทสำคัญที่พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 สร้าง และจึงเรียก พระอุทอง 1 ได้อีกแบบหนึ่งว่า พระอุหลังบายัน

พระอุทอง 2 และ พระอุทอง 3 สร้างร่นต้นกรุงศรีอยุธยา ที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของศิลปะแบบสุโขทัยเข้ามาผสม แต่ยังมีอิทธิพลศิลปะขอมอยู่ด้วย

ดังนั้น “พระพุทธรูปอุทอง” จึงสืบมาจาก “ศิลปะขอม” และไม่ได้เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทวารวดีที่เจริญอยู่ในเมืองอุทองตั้งแต่ พ.ศ. 1000-1500 เลยสักนิด

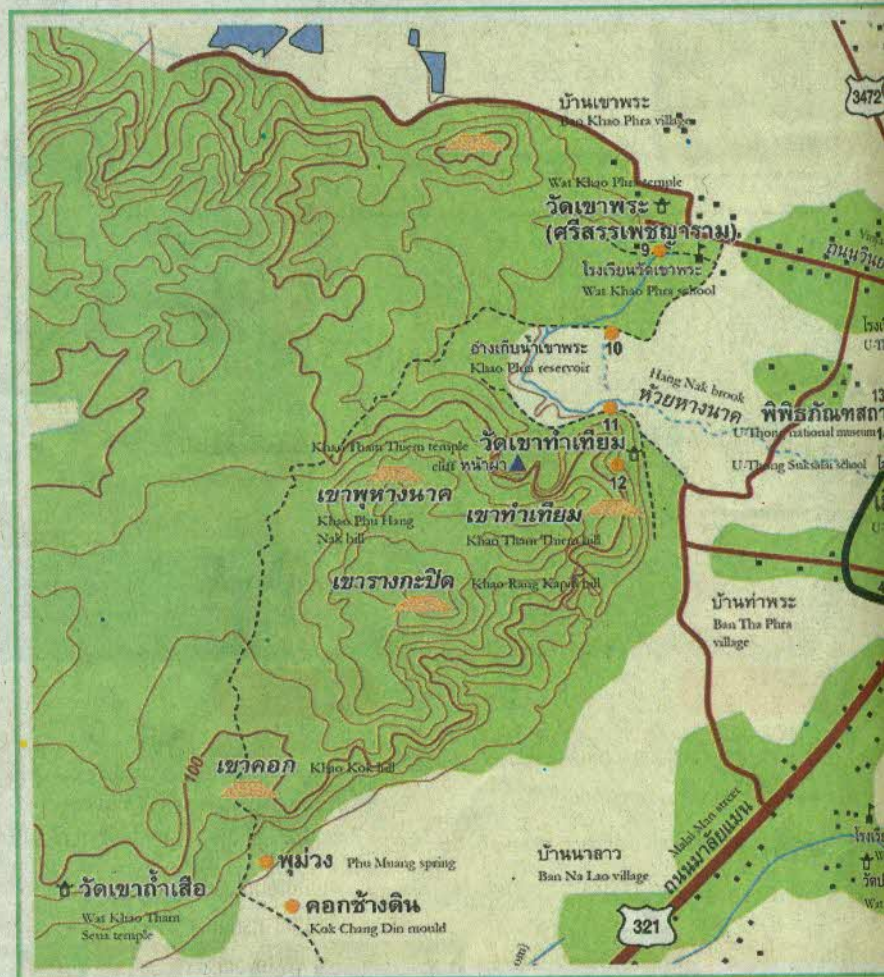
พระพุทธรูปที่พบมากในเมืองอุทองยุครุ่งเรือง คือพระพุทธรูปแบบ
ทวารวดีที่แตกต่างจากพระพุทธรูปแบบอู่ทองไปโดยสิ้นเชิงต่างหาก

ภาพลายเส้นพระพุทธรูปยคี่

เมืองอุทอง เป็นชื่อใหม่

เมือง "อู่ทอง" เป็นชื่อตั้งใหม่ เพ
ราชานาภาพ เลด็จเมือง "ท้าวอู่ทอง"
2446 มีพระราชนิพนธ์ในหนังสือที่
ความสำคัญของเมืองนี้ และเหตุที่ทั้ง
เมืองท้าวอู่ทองนั้นก่อน อยู่มาหลังก็
ทำ ย้ายไปสร้างกรุงศรีอยุธยาเป็นราช
แล้วมีพระวินิจฉัยต่อไปอีกว่า "อู่"
"สุพรรณภูมิ" ซึ่งแปลว่า "แผ่นดินพ

แผนที่แสดงตำแหน่งสำคัญๆ ของเมืองอู่ทอง และบริเวณที่จะสลักพระ

ษยศิริศรีสุวรรณภูมิ :

ำซากเกี่ยวกับเมืองอุทอง

ทอง จ.สุพรรณบุรี

พระพุทธรูปษยศิริศรีสุวรรณภูมิองค์จำลอง มีเศสกลช่วงอุทองอยู่มาก

ภาพลายเส้นพระพุทธรูปษยศิริศรีสุวรรณภูมิ แบบล่าสุด

ของพื้นที่บริเวณนี้เคลื่อนไปทางทิศ
ปัจจุบัน ทำให้เมืองอุทองขบเซา และ
นายรวมถึงพระพุทธรูปแบบอุทอง
พระพุทธรูปอุทองนั้นสามารถแบ่งออก
2 และ 3
ก่อนสร้างกรุงศรีอยุธยา จัดอยู่
โบราณยุคสุดท้าย ช่วงพระเจ้าชัย
ในทางปฏิบัติหากไม่มีศักราชกำกับ
สร้างขึ้นเมื่อ 1890, 1893 หรือ
ตามชื่อปราสาทสำคัญที่พระเจ้าชัย
อุทอง 1 ได้อีกแบบหนึ่งว่า พระรุ่น

สร้างฐานต้นกรุงศรีอยุธยา ที่แสดง
ให้เข้าใจเข้ามาผสม แต่ยังมีอิทธิพล

สืบมาจาก "ศิลปะขอม" และไม่ได้
เจริญอยู่ในเมืองอุทองตั้งแต่ พ.ศ.

นับแต่นั้นมา

เมืองอุทองที่กรมดำรงฯ กล่าวถึงเน้นถึงขอบเขตเมืองโบราณที่มีคู
น้ำล้อมรอบเอาไว้เป็นหลัก แต่หลักฐานทางโบราณคดีที่พบเพิ่มเติมใน
ปัจจุบันช่วยให้ทราบได้ว่า อาณาบริเวณของเมืองอุทองไม่ได้ครอบคลุม
อยู่เฉพาะพื้นที่ที่ถูกคูน้ำล้อมกรอบอยู่ แต่ยังมีบริเวณพลโดยรอบทั้งใน
เขตที่ราบ และภูเขาต่างๆ ในบริเวณรอบข้างด้วย

หลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ในปัจจุบันจำนวนมากที่
สรุปความออกมาสอดคล้องกันยังชี้ให้เห็นอีกด้วยว่า กรุงศรีอยุธยามี
ขึ้นจากพัฒนาการทางเศรษฐกิจการเมืองของรัฐละโว้ (ลพบุรี) และรัฐ
สุพรรณภูมิ (สุพรรณบุรี) ไม่เกี่ยวกับท้าวอุทอง เมืองอุทอง ที่ อุทอง
จ.สุพรรณบุรี เลย

ที่สำคัญก็คือเมืองอุทองไม่เคยร้าง หลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบ
ใหม่จำนวนมากชี้ให้เห็นว่าเมืองอุทองและบริเวณพลยังถูกใช้งานต่อเนื่อง
มาจนถึงยุคอยุธยา และรัตนโกสินทร์ เพียงแต่ลดบทบาทความสำคัญลง
และกลายเป็นบริเวณพลของเมืองสุพรรณแทน

ท้าวอุทองจึงไม่ได้หนีโรคห่าที่ทำให้เมืองร้างเหมือนในนิทานพื้นบ้าน
เรื่องเล่าในนิทานเป็นเพียงเรื่องเล่าอธิบายเหตุในชั้นหลัง เพื่ออธิบายว่า
เหตุใดเมืองที่เคยรุ่งเรืองใหญ่โตจึงขบเซาและลดความสำคัญลงเท่านั้น
(ส่วนโรคห่านั้นจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ก็คิด โรคห่าที่ว่านี้ก็ไม่เคยทำให้อุทอง
ร้างไปได้แน่ๆ)

อย่างไรก็ตาม ทางกรมกลับได้ยกระดับบ้านท่าพระ ที่ครอบคลุมพื้นที่
เมืองโบราณอุทอง เป็น อ. อุทอง เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2482 ซึ่ง
คงจะเปลี่ยนแปลงตามข้อคิดเห็นของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา
ดำรงราชานุภาพ ที่ได้รับยกย่องเป็นพระบิดาแห่งประวัติศาสตร์และโบราณคดีของไทย

ดังนั้นความเชื่อที่คลาดเคลื่อนเรื่องพระเจ้าอุทองหนีโรคห่ามาจาก
เมืองอุทอง แล้วไปสร้างกรุงศรีอยุธยาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา
ดำรงราชานุภาพ จึงถูกสถาปนาให้กลายเป็นความจริงไปโดยปริยาย

และทำให้ยังเกิดความสับสนในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง "เมือง
อุทอง" "สมัยอุทอง" และ "พระพุทธรูปอุทอง" ทั้งๆ ที่ "เมืองอุทอง"
เป็นชื่อที่ถูกสถาปนาขึ้นใหม่ เช่นเดียวกับ "สมัยอุทอง" ที่ไม่มีอยู่จริง
ความพยายามที่จะสร้างรูป "พระพุทธรูปษยศิริศรีสุวรรณภูมิ" ลง
บนหน้าผาที่เราารกะบิต ด้วยพุทธลักษณะแบบ "ศิลปะอุทอง" จึง
ไม่เพียงเป็นการย่ำแย่ลงแห่งความเข้าใจคิดบนหน้าประวัติศาสตร์
อุทองเท่านั้น แต่เป็นการดอกหัวตะปูใหญ่ยักษ์อีกดอกหนึ่งลงบน
ประวัติศาสตร์แห่งชาติของสยามประเทศแห่งนี้

ประวัติศาสตร์แห่งชาติที่มีบทพิสูจน์มากมายให้เห็นแล้วว่า ไม่
เหมาะสมกับสภาวะสังคมในปัจจุบัน เพราะไม่เพียงแต่ทำให้เรา
ทะเลาะกับเพื่อนบ้าน แต่ยังทำให้เราทะเลาะกันเองในชาติอีกด้วย

เมืองอุทอง เป็นชื่อใหม่

เมือง "อุทอง" เป็นชื่อตั้งใหม่ เพราะเมื่อสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา
ดำรงราชานุภาพ เสด็จเมือง "ท้าวอุทอง" (เดิมคือบ้านท่าพระ) เมื่อ พ.ศ.
2446 มีพระราชนิพนธ์ในหนังสือนิทานโบราณคดี เรื่องเมืองอุทอง ถึง
ความสำคัญของเมืองนี้ และเหตุที่ทิ้งร้างไป ว่าพระเจ้าอุทองเสวยราชย์ที่
เมืองท้าวอุทองนั้นก่อน อยู่มาห่างไกลกินเมือง พระเจ้าอุทองจึงพาผู้คนหนี

หมายเหตุ : ภายหลังจากที่ได้เขียนข้อเขียนชิ้นนี้เสร็จสิ้นแล้ว
ผู้เขียนเพิ่งได้รับภาพลายเส้นแบบพระพุทธรูปษยศิริศรีสุวรรณภูมิ แบบ
ล่าสุด ซึ่งเข้าใจว่าจะใช้เป็นต้นแบบสำหรับสลักพระพุทธรูปที่หน้าผาดัง
กล่าว แต่ยังไม่ได้มีการยืนยันแน่นอนนัก

ถึงแม้ว่าภาพลายเส้นที่เอาไปใช้เปลี่ยนแบบจากพระพุทธรูปสกุลช่าง

ภาพลายเส้นพระพุทธรูปขยคีรีศรีสุวรรณภูมิ แบบล่าสุด

ยรมถึงพระพุทธรูปแบบอุทอง
ทรูปอุทองนั้นสามารถแบ่งออก
และ 3

ก่อนสร้างกรุงศรีอยุธยา จัดอยู่
บริเวณยุคสุดท้าย ช่วงพระเจ้าชัย
วรมันปฏิบัติหากไม่มีศักราชกำกับ
ทั้งขึ้นเมื่อ 1890, 1893 หรือ
เมื่อปราสาทสำคัญที่พระเจ้าชัย
วรมัน 1 ได้ออกแบบหนึ่งว่า พระวัน

เมือง "อุทุมพร" เป็นชื่อตั้งใหม่ เพราะเมื่อสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จฯ เสด็จเมือง "ท้าวอุทุมพร" (เดิมคือบ้านท่าพระ) เมื่อ พ.ศ. 2446 มีพระราชนิพนธ์ในหนังสือจินตนาโฆรณคดี เรื่องเมืองอุทุมพร ถึงความสำคัญของเมืองนี้ และเหตุที่ทิ้งร้างไปว่าพระเจ้าอุทุมพรเสวยราชย์ที่เมืองท้าวอุทุมพรนั้นก่อน อยู่มาหลังกินเมือง พระเจ้าอุทุมพรจึงพาผู้คนหนีท่า ย้ายไปสร้างกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีแทน

แล้วมีพระวินิจฉัยต่อไปอีกว่า “อุทุมพร” เป็นชื่อเมือง ตรงกับชื่อเมือง “สพรรณภูมิ” ซึ่งแปลว่า “แผ่นดินทอง” จึงได้ชื่อเรียกกันว่าเมืองอุทุมพร

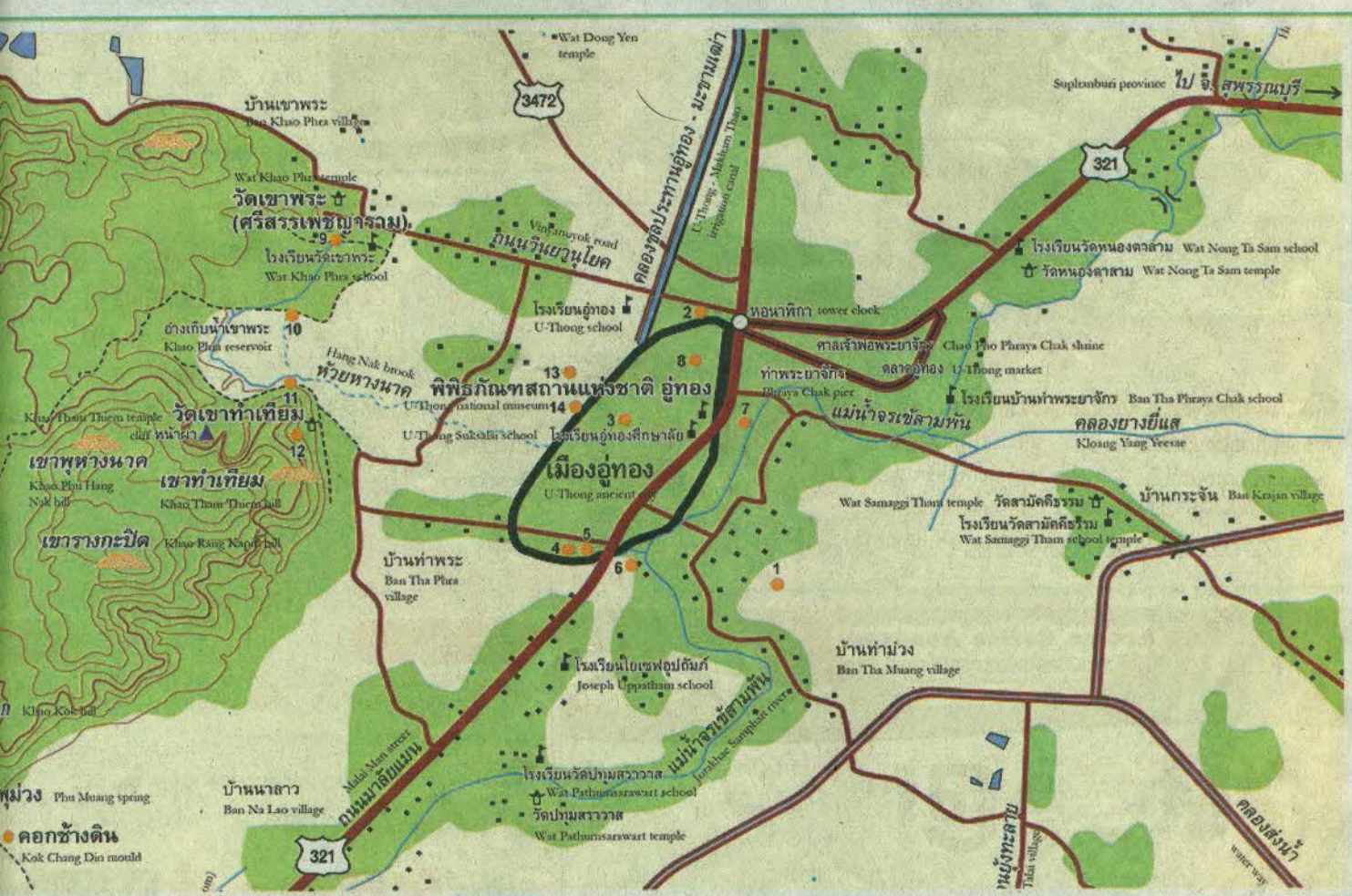
ดังนั้นความเชื่อที่คลาดเคลื่อนเรื่องพระเจ้าอุทองหนีโรคหามาจากเมืองอุทอง แล้วไปสร้างกรุงศรีอยุธยาของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จึงถูกสถาปนาให้กลายเป็นความจริงไปโดยปริยาย

และทำให้เกิดความสับสนในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง “เมือง
อุทุมพร” “สมัยอุทุมพร” และ “พระพุทธรูปอุทุมพร” ทั้งๆ ที่ “เมืองอุทุมพร”
เป็นชื่อที่ถูกสถาปนาขึ้นใหม่ เช่นเดียวกับ “สมัยอุทุมพร” ที่ไม่มีอยู่จริง
ความพยายามที่จะสร้างรูป “พระพุทธรูปยศศิริสุวรรณภูมิ” ลง
บนหน้าผาที่เราวางกะบิด ด้วยพุทธลักษณะแบบ “ศิลปะอุทุมพร” จึง
ไม่เพียงเป็นการย้ำฝ่าโง่งแห่งความเข้าใจผิดลงบนหน้าประวัติศาสตร์
อุทุมพรเท่านั้น แต่เป็นการดองหัวตะปูใหญ่ยักษ์อีกดอกหนึ่งลงบน
ประวัติศาสตร์แห่งชาติของสยามประเทศแห่งนี้

ประวัติศาสตร์แห่งชาติที่มีบทพิสูจน์มากมายให้เห็นแล้วว่า ไม่เหมาะสมกับสถานะสังคมในปัจจุบัน เพราะไม่เพียงแต่ทำให้เราทะเลาะกับเพื่อนบ้าน แต่ยังทำให้เราทะเลาะกันเองในชาติอีกด้วย

หมายเหตุ : ภายหลังจากที่ได้เขียนข้อเขียนขึ้นนี้เสร็จสิ้นลงแล้ว ผู้เขียนเพิ่งได้รับภาพลายเส้นแบบพระพุทธรูปปะเศอิศริศวรรณภูมิ แบบล่าสุด ซึ่งเข้าใจว่าจะใช้เป็นต้นแบบสำหรับสลักพระพุทธรูปที่หน้าผาตั้งกล่าว แต่ยังไม่ได้รับการยืนยันแน่นอนนัก

ถึงแม้ว่าภรรยาเล่มนี้จะปรับเปลี่ยนแบบจากพระพุทธรูปสกุลช่าง
อุทองไปแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ได้แสดงถึงสัมพันธใดๆ เลยเกี่ยวกับเมือง
อุทองในศตพวราวดิไปอย่างน่าเสียดายอยู่นั่นเอง

แผนที่แสดงตำแหน่งสำคัญๆ ของเมืองอู่ทอง และบริเวณที่จะสลักพระพุทธรูปยี่โกสีย์ห้วยทางนาค และอ่างเก็บน้ำเขาพระ อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี